קבֶּז

בְּתוֹךְ הַנַּחַל

דִּבּוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים, מְעוֹרְרִים, מְעִירִים וּמְחַזְּקִים לַעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, אֲשֶׁר **בְּתוֹךְ הַנַּחַל** נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה נִמְצָאִים, וּמִתּוֹךְ נַחַל קָדוֹשׁ זֶה נוֹבְעִים, לְהַחֲיוֹת נְפָשׁוֹת עַם יִשְׂרָאֵל הַצְּמֵאִים, שֶׁנִּשְׁמְעוּ עַל־יְדֵי הָאִי״שׁ אֲשֶׁר עַל הָעֵדָה, כְּבוֹד קְדֻשַּׁת מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ, עֲטֶרֶת רֹאשֵׁנוּ, חִיּוּת נַפְשֵׁנוּ, רֹאשׁ חֲבוּרָתֵנוּ חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב הָרַה״ץ **רַבִּי יִצְחָק שְׁמוּאֵל אַהֲרֹן לֶעזֶר** שְׁלִיט״א

פרשת שמות תשפ״ג [בלתי מוגה]

ליל שבת קדש

בליל שבת קדש פרשת שמות תשפ״ג, דיבר מו״ר שליט״א דיבורים נוראים ונפלאים בענייני הפרשה, והקשר לסעודת ״שלום זכר״ של אחד מאנשי שלומינו

פתח ואמר מו״ר שליט״א: שבת קודש פרשת שמות, היא השבת הראשונה של ימי השובבי״ם הקדושים, שהם ימים נפלאים שבהם נותנים לנו הזדמנות לשוב בתשובה, ולהתקרב אל הקב״ה, שנזכה ״שתהיה יציאתנו מן העולם כביאתנו בלא חטא״, שהנה אדם נולד ובא לזה העולם נקי, ללא שום חטא, ועליו לזכות לצאת מזה העולם ג״כ נקי ללא חטא, וכמו שכתוב (דברים כח ו) ״בָּרוּךְ אַתָּה בְּבֹאֶךָ וּבָרוּךְ אַתָּה בְּצֵאתֶךָ״, ואומרים על זה חכמינו הקדושים: שתהא יציאתך כביתך, ללא חטא וכו׳.

והנה, זה לא אומר שבאמצע אין ירידות ונפילות, אלא אדרבה! בזה שיש לאדם באמצע איזו ירידה, אבל הוא לא מתבלבל מזה, זה מה שנותן לו את הכח להתקדם הלאה, לראות את היעד והמטרה לנגד עיניו!

ודבר זה נמשל ל׳וייז׳, מכשיר המנווט דרך הנסיעה לאדם, שיש איזשהו יעד בתוך ה׳וייז׳, וצריך להגיע אל היעד, אבל כל זה לא אומר שמובטח שכל הדרך תהיה

'חלקה' ללא שום עיכובים ומחסומים וכו', לפעמים קורה שיש אילו עיכובים - והמכשיר הזה מתבלבל לרגע, אבל תכף ומיד מחשב מסלול מחדש, העיקר להגיע סוף כל סוף אל היעד והמטרה.

וזה החיים של האדם, שהוא בא לזה העולם, והנה עובר עליו מה שעובר, כל מיני ירידות, נפילות, בלבולים, עיכובים ומניעות, אבל העיקר שאדם לא יעזוב את הרצון, וישים לנגד עיניו את היעד והמטרה שרוצה לזכות סוף כל סוף לחזור בתשובה, להיות יהודי כשר, אני לא עוזב את הרצון שלי מלהשיג את היעד הזה!

ואדרבה, בזה שאדם עבר איזה חושך בחיים שלו, עבר מרירות ומצבים לא קלים ולא פשוטים, דוקא מחמת זה הוא מעריך ומחשיב היטב את האור, שזה כל סוד ענין סעודת שלום זכר, שמנחמין את הולד על כך שהוא שכח את כל התורה כולה, ולכאורה יפלא, מדוע ללמדו ואח"כ להשכיחו, מוטב שלא ללמדו כלל, ועוד, מדוע נחמה היא דוקא בשבת, לכאורה מיד כשהוא נולד - בלילה השני - יעשו זאת? וכן, מה ענין 'שלום' נכנס פה?

עפ"י הנ"ל מבואר היטב, כי חוקקים בתינוק את הלימוד הזה, שהנה היה לך אור, זכית ללמוד את כל התורה כולה, והנה שכחת... היתה לך ירידה ונפילה, מה אתה עושה? נולד! מתחיל מחדש! מתקדם הלאה! ועתה מתחיל אתה לעמול וללמוד את התורה הקדושה, ואתה יודע שכך הוא בכל משך החיים.

שזה כל ענין פרשת השבוע, הפותחת במילים: "וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרַיְמָה אֵת יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ", וידועים ב' התמיהות: א. מהו שפתח ב'ישראל' וסיים ב'יעקב'? ב. מדוע פתח בלשון הווה - 'הבאים', וסיים בלשון עבר - 'באו'?

אך זהו כל הסוד, בני ישראל הם "הבאים" מצרימה, אלו שהם בחינת 'ישראל' - ל"י רא"ש, הם זוכים לדעת מהלימוד הקדוש הזה: "הבאים" למצרים כל הזמן, זה לא ש"באתי" וזהו... זה חוזר והולך בכל פעם מחדש, באים למצרים

ונגאלים משם, יוצאים משם, בכל פעם מחדש.

ומי שאינו זוכה לדעת מזה - בחינת 'יעקב', לשון של 'עקב', אזי "באו" - חושבים שכבר באו לשם בעבר, וזהו... [מוהרא"ש תמיד היה מזכיר זאת - בכל פרשת שמות - בשם ה'תולדות' הקדוש].

ואז מתחילה התורה הקדושה לומר את שמות השבטים הקדושים, ואח"כ מגיע פרעה ומתחכם כנגד עם ישראל, ומתחיל לענות ולמרר חייהם, וכמו שכתוב "וַיְמָרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹדָה קָשָׁה בְּחֹמֶר וּבִלְבֵנִים" וגו', והנה פרעה הרשע מוצא לעצמו עצה: "וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ מִצְרַיִם לַמְיַלְּדֹת הָעִבְרִיֹּת אֲשֶׁר שֵׁם הָאַחַת שִׁפְרָה וְשֵׁם הַשֵּׁנִית פּוּעָה", מסביר ר' נתן: המילדות אלו הם הצדיקים, שהם אלו שמולידים בכל פעם את נשמות ישראל מחדש, הם המפיחים בהם חיות דקדושה, ובגינם ובזכותם עמ"י זוכים להתחדש תמיד בעבודתם.

ומה פרעה אומר להם? "וַיֹּאמֶר בְּיַלֶּדְכֶן אֶת הָעִבְרִיוֹת וּרְאִיתֶן עַל הָאָבְנָיִם" - 'אבנים' זה לשון של 'אור', פרעה כמובן לא מכוון 'אבנים', שזה ענין אותיות התורה, כי הלא איתא בספר יצירה: אותיות אלו אבנים, כי זה כוחן של הצדיקים, שמזכים את נשמות ישראל באותיות התורה, ובכך זוכים נשמות ישראל להיוולד תמיד מחדש, שזה ענין התורה שלומד התינוק במעי אמו ושוכח, שאח"כ הוא מתקרב להצדיק והצדיק מזכה אותו לחזור ולשוב לכל מה שאיבד, מזכה אותו באבנים קדושות.

ממשיך פרעה לומר: "אִם בֵּן הוּא וַהֲמִתֶּן אֹתוֹ" - כי זו עצתו הרעה של פרעה, הוא לא רוצה שעם ישראל יחיו עם חיות, הוא רוצה רח"ל להורגם, אבל הצדיקים מזכים את נשמות ישראל לא להתייאש אף פעם, אלא לחטוף בכל פעם מתנות קדושות, 'והמיתן' אותיות 'המתנה', ענין של מתנה מהצדיק, ואם כך הוא אצל הבנים, אזי "וְאִם בַּת הִוא וָחָיָה" - כי גם בבנות זוכים להכניס חיות אמיתית.

שזהו מש"כ אח"כ עוד: "וַיְצַו פַּרְעֹה לְכָל עַמּוֹ לֵאמֹר כָּל הַבֵּן הַיִלוֹד הַיְאֹרָה תַּשְׁלִיכֻהוּ" - "הַיְאֹרָה" לשון של 'אור', פרעה כמובן לא מכוון

בדבריו לכך, אבל זה הלימוד שנובע מכאן: הצדיקים מזכים את נשמות ישראל אל האור, זו התורה הקדושה, שבזה מתורץ ענין סעודת שלום זכר בשבת דיקא, כי הלא בששת ימי השבוע כתיב (בראשית א, ה) "וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר", שזה ענין של ירידה ועליה, וכנ"ל שכך הוא במשך חיי האדם, יש ענין של 'ערב' ואח"כ ענין של 'בוקר', וחוזר חלילה, זה בששת ימי המעשה, אבל שבת קודש כולו אור [ולכן, אע"פ שרגילות ונימוס בני"א לאחל אחד לשני בלילה "לילה טוב", בשבת אומרים "גוט שבת; שבת שלום", לא אומרים "לילה טוב", אלא היום והלילה שווים בשבת, כי כולו אור, אפילו שלעינינו בליל שבת מאיר הירח וחושך שורה, אבל באמת שבת מאיר!].

מי שלומד דף היומי ירושלמי, ראה בימים האחרונים הענין של אור הגנוז שהאיר ל"ו שעות, בשבת הראשונה, ובמוצ"ש נחשך, והקב"ה נתן דעת באדם הראשון ולקח שני רעפים - אבנים ויצאה האש, ולכן אנחנו מברכים במוצ"ש בורא מאורי האש; הכלל - ששבת קדש מאירה.

ולכן עושין סעודה זו דיקא בשבת, כי אז מגלים לתינוק את כל הגילוי הנפלאה הזה, שאמנם יש ענין של "וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר", אבל בשבת זוכים לאור, שזה אור התורה, אפילו שעכשיו שכחת, תחזור לזה, ותדע שכך הוא כל החיים, יש ירידות, יש קשיים, אבל העיקר לא לעזוב את המטרה!

וזה מה שממשיך: "וְכָל הַבַּת תְּחַיּוּן", כי אם זוכים הגברים להחדיר היטב הלימוד הזה בקרבם, ממילא "וְכָל הַבַּת תְּחַיּוּן" - שזוכים להקים בתים נאמנים בישראל, ומכניסים את הלימודים של הצדיקים בתוך הבית, וממילא מתקיים "וכל הבת תחיון".

ואלו המיילדות הקדושות לא הקשיבו לעצת פרעה הרעה, אלא "וַתְּחַיֶּיןָ אֶת הַיְלָדִים" - הפיחו בהם חיות דקדושה, הצדיקים מחיים את נשמות ישראל! ובשכר זה "ויעש להם בתים", שבזה יש כמה פירושים - הרשב"ם אומר 'בתים' היינו ששמם בבתי סוהר, רש"י אומר דקאי אבתי כהונה ומלכות

וכו׳, ולענייננו י״ל ד׳בתים׳ היינו בתים קדושות של ב׳בלי י׳רושלמי ת׳וספתא, זוכים לבנות בתי״ם נצחיים. בתי״ם מפוארים, זוכים לעשות סיומים בתורה, איזה נחת רוח זה! בזה מתקיים ״הַיְאֹרָה תַּשְׁלִיכֻהוּ״, ״וַתְּחַיֶּיךָ אֶת הַיְלָדִים״!

כי לילדים יש כוחות עצומים עד מאד, ויכולים לזכות לדברים גדולים, וכמסופר על הרה״ק בעל בני יששכר מדינוב זי״ע - שהשבוע היה יום ההילולא שלו - ששמו של אביו היה **ר׳ פסח**, והוא היה מתפרנס ממלמדות, היינו שהיה נוסע העירה למשך זמן החורף, ומלמד שם הילדים, ומקבל את שכרו לקראת חג הפסח, וכך יכול לשוב לביתו לרכוש כל צרכי החג בשפע רב.

ובשנה אחת, אחר שקיבל את המשכורת על משך זמן החורף, והיה בדרך לביתו עם הכסף, עבר דרך איזה כפר, ובדרכו ראה המולה רבתי, והתקרב אל המקום, וראה שיש פריץ שכובלים אנשיו איזו משפחה שאבי המשפחה לא שילם כמה חדשים את דמי השכירות.

ר׳ פסח לא היה יכול לראות את הילדים בוכים וכו׳ ואת צער המשפחה, וברר מהו הסכום שחייבים, ואמרו לו הסכום, ובדק הכסף שיש לו - וראה שזה בדיוק הסכום שצריכין...

ללא אומר ודברים החליט ר׳ פסח לקיים בהידור רב את מצות ״פדיון שבויים״, שילם את הכסף לפריץ, ושחררו את כל המשפחה...

והנה, עתה ר׳ פסח הגיע אל העיירה שבא הוא גר, אבל לא היה מסוגל לבוא לביתו בידיים ריקניות, הלא בני משפחתו מצפים לבואו עם כל השפע שיוכלו לקנות על החג, ועתה מה יאמר להם... ולכן החליט לילך אל ביהמ״ד.

בין כך נודע למשפחתו דבר בואו, ושלחה אשתו שליחים - יחד עם הבן צבי אלימלך, שלעתיד גדל להיות הרה״ק בעל ״בני יששכר״ זי״ע - כדי לומר לו מדוע לא בא, וסיפר כל המעשה, ומחמת שהיתה אשתו צדקת השיבה לו שקיים מצוה כזאת גדולה, והם שמחים בזה, ובוודאי לא יעזבוהו מן השמים.

שמע זאת ר׳ פסח, והלך עם בנו צבי אלימלך לעבר ביתו. בדרכם, הגיע לקראתם כרכרה מפוארת וגדולה מאד, נראית של אחד ממושלי המחוז, וכשחלפה בסמוך אליהם - נפל האזור שהיה חגור בו, ובו סכום כסף עצום - הרבה יותר ממה שהרוויח ממשכורתו שפדה בה את המשפחה הנ״ל. בתחילה, הילד צבי אלימלך חשש מאד לקחת את זה, שמא ישוב העשיר ויבדקו שהם לקחו זאת, אך אביו ר׳ פסח הרגיעו ואמר לו שזה מן השמים, הקב״ה שלח להם, ושלא ידאג...

ואכן, ר׳ פסח רכש שפע עצום על החג, והסב עם משפחתו ב׳ליל הסדר׳ ברוב פאר והדר...

כשהגיעו לקטע של ״שפוך חמתך״, ואז פותחין הדלת לאליהו הנביא, קם הילד צבי אלימלך לעבר הדלת, והנה כשפתח את הדלת החל לזעוק בבהלה: **״הפריץ הגיע! הוא הגיע בגלל הכסף שלקחנו! הוא חזר״...** אבל ר׳ פסח הרגיע את בנו הקטן ואמר לו שאכן זה אותו אחד שהיה בעגלה, והוא הגיע לשמוח בשמחתם הגדולה, והלא הוא אליהו הנביא, והאזור שנפל מן העגלה הוא האזור שעליו כתיב (ישעיהו יא, ה) ״וְהָיָה צֶדֶק אֵזוֹר מָתְנָיו וְהָאֱמוּנָה אֵזוֹר חֲלָצָיו״...

רואים מזה אילו כוחות יש לילדים, והתפקיד של ההורים הוא לגלות להם את זה, ולזכות אותם שישתמשו עם זה, ויגיעו לדברים נפלאים!

וזה ענין סעודת שלום זכר, שמלמדים את התינוק לכל החיים שכך הוא, ועליו להתחזק תמיד, ודיקא בשבת, כי אז מאיר, שיזכה לאור בחייו, ו׳שלום׳ ענין של ׳שלימות׳, והעיקר לדעת שכל הדברים הקשים שעברו עלי עד עכשיו - הכל הוא כדי שאזכה להשיג ולהגיע למה שזכיתי להגיע, ואילולי הדברים הקשים שעברו עלי - לא הייתי זוכה לכך, עד שמתקיים דברי הנביא ישעיה (יב, א) ״וְאָמַרְתָּ בַּיּוֹם הַהוּא אוֹדְךָ ה׳ כִּי אָנַפְתָּ בִּי יָשֹׁב אַפְּךָ וּתְנַחֲמֵנִי״, ובמילה ׳ותנחמני׳ מרומז שמו של רבינו - רבי **נחמן**, רומז על כלל לימודי רביה״ק, שמזכה אותנו לכל זה.

הקב״ה יעזור שנזכה באמת להתקרב לצדיקים, שיאירו לנו החיים, ונזכה להיות חבוקים ודבוקים בו יתברך מעתה ועד עולם אמן ואמן.

בוקר שבת קדש

בבוקר שבת קדש פרשת שמות תשפ״ג, דיבר מו״ר שליט״א דיבורים נוראים ונפלאים מדברי רבינו במעשה א׳ מאבדת בת מלך

פתח ואמר מו״ר שליט״א: אנחנו אוחזים במעשה הראשון מאבידת בת מלך, שהשני למלך - שזה רומז על הצדיק, וכן על כל יהודי ויהודי הרוצה לגאול נפשו מדי הסט״א - הס״מ, ולזכות לגאות הנפש - עתה נמצא בתוך הארמון ששם שבויה הבת מלך - הרומזת לנשמת בר ישראל שנשבית בידי היצר הרע.

ומספר רבינו: **״ובסוף השנה ביום האחרון היה מתענה, ולא היה ישן ועמד והלך לשם״** - זה רומז על היום האחרון של השנה, שבאמת מנהג ישראל קדושים שלא לאכול עד חצי היום, וזוכים להיות אז על ציון רבינו, שציוה עלינו לבוא אליו על ר״ה.

כמה עלינו כבר עתה להתחיל להתפלל שנזכה לזה, הלא שבת הבאה כבר מברכין חודש שבט, ואז היתה הנסיעה הראשונה שמוהרנ״ת ארגן אחר הסתלקות רבינו - בר״ח שבט, ואמנם בחודש אלול או מעט לפני מכינים על הכרטיסים וכו׳, אבל בתפילה עלינו להתחיל כבר מעכשיו, ובפרט שיש המלחמות וכו׳, להתפלל שיהיה כבר שלום, ונזכה להגיע - לא לקייב - אלא טיסה ישירה לאומן... ופעם אחת נסענו כך לאומן, נחתנו באומן, וזה עוד יהיה... העיקר להתפלל שנזכה להגיע לשלום ולחזור לשלום, ושם לזכות לכל התיקונים הנפלאים שאנו זקוקים להם.

"והיה רואה אילן, ועליו גדלים תפוחים נאים מאד. והיה מתאוה לעיניו מאד, ועמד ואכל משם, ותכף שאכל התפוח, נפל וחטפו שנה, והיה ישן זמן מרבה מאד" - רבינו ז"ל אומר (ליקו"מ ח"א סי' ס) שהצדיק הוא מעורר את האדם מן השינה; אדם בזה העולם יכול לישון כל השבעים שנה - וכמו שיספר רבינו להלן, שבאמת השני למלך ישן ע' שנין, כמו שהגמרא מספרת על חוני המעגל - הוא אמנם הולך ומסתובב ומדבר, אבל יש אנשים - בפרט ילדים - שעושים כל זאת גם מתוך שינה...

והצדיק בא ומעורר את האדם מן השינה שלו, ואיך? ע"י שמעורר אותו לדיבורים קדושים של תורה, תפילה, צדקה וחסד, ובזה ידע אדם שהוא זוכה להיות ער, שזוכה לעורר את הנשמה שלו, ולהשביע רעבונה.

מסיים רבינו: **"והיה המשרת מנער אותו, ולא היה נעור כלל"** - שזה ענין שלפעמים מעוררים בן אדם עוד הפעם ועוד הפעם, אך ללא הועיל... הוא לא נעור כלל, ואדם צריך לשים זאת אל ליבו תמיד, שיזכה להתעורר באמת, ולא לישון ימיו ושנותיו ח"ו, אלא להרבות בדיבורים קדושים, וכך יזכה להאיר נשמתו באור נפלא מאד.

יזכנו הקב"ה להחדיר לימודים אלו בליבנו, ולבל נישן ימינו, ולהתעורר אל ליבנו, לעבודתו יתברך שמו, אמן ואמן.

***

יו"ל לעילוי נשמת אמיל בן אברהם ופאינה פרידא בת יעקב

בזכות פעולותיהם הקדושות של צאצאיהם בהארת אור הצדיק בעולם יהא להם עילוי נשמה אמיתי,

ויזכו למנוחה טובה בצל הצדיקים והצדקניות,

אמן ואמן.

****

לכל ענייני הגיליון:

s0584563404@gmail.com